

Referat af møde 4 i Viborg Midtbyråd

16. januar 2025

Mødedato: 15. januar 2025 kl. 16.00 – 18.30
Mødested: Viborg Rådhus
Referent: Andreas Cuadros Ellitsgaard, Viborg Kommune
Mødedeltagere:

Torsten Nielsen – Formand for Teknisk Udvalg,
formand for Viborg Midtbyråd
Mads Panny – Formand for Kultur- og Fritidsudvalget,
formand for Viborg Midtbyråd

Karl Johan Hasselbalch – Center manager, Sct. Mathias Centret
Lene Christensen – Direktør, Bach Gruppen
Ole Nielsen – Direktør, Boligselskabet Sct. Jørgen, Viborg
Michael Døssing – Direktør, Døssing
Ejendomme
Anders Varming – Indehaver, Nybolig
Christian Guldager – Indehaver, Plus
Mæglerne

Helle Sørensen – Direktør, Vi er Viborg
Rikke Holm – Indehaver, Holms Vinotek
Lasse Lauritsen – Købmand, Meny – Sct. Mathias Centret

Anders K. Kristensen (Kultur Anders) – Stifter af
foreningen Kulturselskabet og lokal ildsjæl
Lars Hamann – Forfatter og medlem af menighedsrådet,
Viborg Domsogn

Fra Viborg Kommune:
Britta B. Pørksen – Chef for Plan og Byggeri
Trine Katrine Ribergaard Skammelsen – Afdelingsleder
for Strategi og Udvikling
Helle Gravesen – Projektleder, Strategi og Udvikling, Viborg
Kommune
Andreas Cuadros Ellitsgaard – Projektleder, Strategi og
Udvikling

Anette Kold – Projektchef, bystrategisk rådgiver, Grandville
Rasmus Cassøe – Partner, bystrategisk rådgiver, Grandville

Fraværende:

Jesper Laursen – Partner, ERIK Arkitekter
Mathias Tsilingiris Nielsen – Medejer og direktør af Café
Baghuset

Forudgående dagsorden

- › Velkommen v. Udvalgsformænd
- › Gennemgang af planforslag v. Grandville, Viborg Kommunes rådgiver
- › Drøftelse af handlinger v. alle
- › Næste skridt v. Viborg Kommune
- › Tak for denne gang v. Udvalgsformænd

Opsamling

Udvalgsformænd byder velkommen til mødet. Viborg Kommune har været i arbejdstøjet siden seneste møde i september 2024 og præsenterer i dag et udkast på planen.

Grandville gennemgår planforslagets afsnit.

Midtbyrådet kom med følgende drøftelser og feedback hertil:

Afsnit 1 og 2: Vision og strategiske mål

- Nævn arbejdet i Domkirkeområdet. Det er vigtigt, at der etableres et flow herfra til omkringliggende områder. Bind Domkirke kvarteret sammen med resten af midtbyen.
 - Der gøres opmærksom på, at der kommer opslag om Domkirke kvarteret i handlingskataloget.
- Visionen er genkendelig og Viborg Kommune har fået meget godt med. Opbygning giver god mening.
- Rigtig godt – man kan genkende ord. Der skal dog være flere hverdagsbilleder – vi har ikke Snapsting hele året. Vis byens mange funktioner.
 - Helle Sørensen gør opmærksom på, at Vi er Viborg, gerne deler sine billeder
- Ros til 'det inviterende' – planen skal nemlig invitere. Der er mange, der gerne vil lave noget her i byen.

Afsnit 3: Vigtige greb

- Fysiske greb kombineret med målsætninger. Der er et godt fundament. Grebene kaster bl.a. følgende spørgsmål op:
 - Hvordan får vi bydele forbundet bedre?
 - Hvordan får vi bedre flow på gågadeloopen? Hvordan ankommer man til byen – også uden bil?
 - Hvad med ankomstrummet – hvilket førstehåndsindtryk giver det og, hvordan kommer man videre?
- 100.000 besøgende kommer til Domkirken hvert år. De skal blive længere og de skal komme lidt længere ind i byen. Men nogle er nok dårligt gående og kommer ikke ud. Obs på ikke at forskyde balancen i midtbyen.
 - Ja, og derfor peger vi på, at man skal i gang med at modne noget omkring Trappetorvet. I forlystelsesparker skal der komme lidt nyt hele tiden. Nogle af de ting vi peger på, vil ikke ske af sig selv.
- Tror ikke, at Domkirken bliver en konkurrent til midtbyen. Viborgensere kommer til at se få gange, men...
- Der skal nok komme folk i Domkirke kvarteret. De kommer kun videre, hvis der er noget interessant i handelsbyen. Hvis vi kan lave noget, så man kommer fra Gammeltorv til Nytorv. Men hvordan får vi dem videre til Hjultorvet?
- Det at styrke bevægelsen er at styrke handelslivet.
- Nytorv – det er en udfordring, at vi (Vi er Viborg) ikke må stille møbler mm. på torvet. Det efterspørges, at man kan sidde uden at skulle købe på en restaurant. Det er en udfordring på hverdage. Begrænsningen kommer af regler fra fonde.
 - Forskel på Hjultorv og Nytorv – vigtigt at kigge på hierarkiet: Hjultorv skal fungere til hverdag! Nytorv må gerne være tom til hverdag, men skal være god til fest. Man skal fokusere meget på at skabe hverdagsliv på Hjultorvet! Tror, at det er en fejl at ville lige så meget på Nytorv. Måske skal man flytte nogle af aktiviteterne fra Nytorv til Hjultorv fx markedsdag.
 - Vi er ikke helt i mål med hvad de enkelte byrum skal kunne ift. hinanden, men det skal indgå i planen.
- Bekymring for Domkirke kvarteret. Der skal nok komme folk om dagen – men, hvad med aftenen? Bange for, at vi propper mange penge i noget flot, som bliver utrygt om aftenen. Er vi ved at programmere det forkert?
- Der er ikke byliv nok til at fylde alle rum til hverdag. Byrum må gerne være tomme, hvis de har den kvalitet som i Domkirke kvarteret. Der skal arbejdes med lyset. Vigtigt ikke at prioritere liv lige meget alle steder.
- Vær opmærksom på, at mange gæster også ankommer på hoteller. Der tager man bestik af byen og starter planlægningen af sit ophold.

- Lag 2 – som lette trafikanter. Lag 3 ankomst i bil.
- Hvad kan man gøre synligt i gadeplan? Hvad skal fortælles, fx på hotellet. Guid i ord og konkret, fysisk handling – aktivér ruter.

Afsnit 4: Handlinger

- Hjultorv – vi skal huske forbindelserne derfra. Og den bliver nok realiseret tidligt.
- Fast scene?
- Vi skal tænke os om – ikke forbygge os væk fra de muligheder, som skaber liv (også til hverdag).
- Vi er ikke færdige med at vurdere og arbejde med, hvilke roller de enkelte byrum skal have.
- Hvor mange byrum skal have scener? En typisk scene har en bagside, der lukker af. Så skal det måske være en anden form for scene. Vi er ikke i mål med programmering af byrum.
- Flexibilitet. Hvis man vil bruge byrum til noget forskelligt hen over året, sætter en scene / fast installation en begrænsning
- Trappetorvet er meget vigtigt for at få gågademiljøet til at fungere. Her skal ikke være private boliger, men en kulturfunktion. Og vigtig for at koble med stadionområdet.
- Vi skriver legesteder, fordi leg kan se anderledes ud end det plejer.
- Kaserneområdet har udviklet sig over tid. Op i helikopter. Der har måske været mere fokus på det der sker i bygningerne, og ikke så meget på det MELLEMLYD bygningerne.
- Trappetorvet: Gå længere mod nord. Der er en kæmpe kirkegård. Stort grønt område, historie, kultur, skulpturer. Det kan også være en måde at lede folk fra stadion til midtbyen – bagom og igennem.
- Vi har brugt en del tid på at fastlægge denne forbindelse. Grønnegade vil fortsat være for biler, men Gravene er et fint velfungerende byrum, der kan understøttes med flere fodgængere. Mange går nok i dag bag om Føtex.
- Der må vel gerne være træer selv, om der er biler
 - Ja, men bag Føtex er behov for plads til varelevering mm.
- Vi har også lavet forslag om ydre loops. Her indgår kirkegården.
- Man kan arbejde med Fælledvej, som en tydelig fodgængerforbindelse. Hvordan kan man arbejde med det, så det er tydeligt?

Prioritering af handlinger – bordet rundt øvelse blandt midtbyrådets medlemmer

Handlingskatalogets aktuelt 24 indsatser blev lagt ud på bordet i papirform, hvorefter midtbyrådets medlemmer skulle placere sig ved den handling, som de ønsker prioriteret først i realiseringen.

Indsats 2: Udvikling af handelslivet

Michael Døssing: Det er det jeg laver: Handel. Hvis ikke det får høj prioritet, bliver det svært at gøre Viborg attraktiv nok. Det er rigtigt at prøve at koncentrere handel og aktiviteter. Det skal handle om Nytorv, Hjultorv, Trappetorv – om LOOPET. Måske en skov af træer, som skal lokke. Tænk anderledes om handelslivet.

Lene Christensen: Enig – stor opgave omkring boliger og andet til ny brug af ejendomme, hvis ikke handelslivet virker.

Helle Sørensen: Prioriter indsats 1 og 2, de er mega vigtige. Intet i midtbyen foregår tilfældigt: Demokrati er godt, styring er bedre. Vi har brug for styringen. Der er et kæmpe potentiale i samarbejde og koordinering. Der er nogen der skal tage ejerskab til en tættere dialog med ejendommejere og mæglere omkring, hvordan vi gør os lækre overfor potentielle lejere.

Øvrig feedback:

- **Iværksætter**: Det betyder der er brug for at tænke nyt.
- Viborg Kommune har søgt ind på et Realdania pulje. Vi vil undersøge – sammen med jer – hvem bidrager med hvad til en levende bymidte. Hvad kan vi gøre, hvad kan private. Hvordan kan vi organisere os- Vi skal allerede til marts nedsætte et midtbyorgan. Der kan sagtens være overlap med det her.
- Aktivisering af tomme butikslokaler mm. – det er megaspændende.

Indsats 11: Boligby og byomdannelse

Ole Nielsen: Rigtig interessant. Men hav fokus på at øge bokvalitet. Hav attraktive boliger. Koncentrer måske omkring små parker og grønne områder. Vi skal gøre det mere spændende at bosætte sig.

Anders Kristensen: Amtmandens have (de private gårdrum) – det må gerne poppe oftere op til fx Snapsting. Prøve det af + til for de unge. Skriv de unge og studieby ind. Det er lidt forsvundet. Savner lidt animationsområdet i det her ("byen i byen"). De vil gerne mere ind i byen – og kan I få byen op til dem? Så det hænger sammen? Stræk byrummene mere. Prøv det af.

Indsats 13: Parkeringsportaler + Indsats 14: Balanceret trafik

Rikke Holm: Møder mange ikke-viborgensere, der synes vejarbejde er en stor udfordring. De lander uvante steder. Udbyg skiltning. Skriv fx "Hvis I søger dette, så drej til denne side...".

Er frivillig i søndagskaffe. Mange synes der er meget langt fra bus til midtby. Hvordan gør vi det mere tilgængeligt? I Istanbul har man integreret en stor svævebane med kollektiv trafik. Det koster at etablere, men ikke at bruge. Når vi skal i gang med at nytænke – så tænk ud af boksen. Tænk i løsninger vi ikke ser i Danmark. Prøv noget andet end vi plejer!

Øvrig feedback:

- Dvs. wayfinding. Wayfinding kommer højt oppe på prioriteringslisten. Det er en opgave, der er til at løse.
- Fordelen ved vejarbejde var at der pludselig blev skiltet til Domkirken...

Indsats 9: Til, for og med de unge

Torsten Nielsen: Jeg savner de unge. De dyrlægestuderende (55 styk). 65 % af dem bor her i kommunen. Uddannelsen accelerer helt vildt. Dem skal vi trække ind til byen. De har den rigtige alder til at kunne bosætte sig på sigt. Tænk bosætning til dem ind. Og fastholdelse. Tænk studieby.

Indsats 16: Hjultorvet – et fleksibelt hverdagsstorv + Indsats 17: Trappetorvet – en usleben diamant

Mads Panny: To torve, der ikke fungerer så godt og, som mangler at blive defineret. Der er tænkt noget grønt ind – det kan pynte. Skal der være en form for overdækning? Savner at man meget nemt kan sætte en koncert op, lidt yogatræning eller noget. Savner en overdækning til mindre aktiviteter.

- Spørgsmål til ovenstående: Det hænger måske godt sammen med tanken om hjultorv som et hverdagsrum? Ikke nødvendigvis en koncert?
- Mads Panny: Ja – at man kan lave lidt derinde og, at det fungerer i en almindelig hverdag. Og det er også vigtigt at håndtere hældningen.

Øvrig feedback:

- Overdækninger er interessante. Vi snakker let om rum til det. Thisted har lavet et rum – en bygning der er transformeret – til pizzabagning, klipning mm. kan det være noget andet end selve byrummene? Er der bygninger, hvor man kan prøve af?

- Yoga – i Nordhavnen i KBH er der træningsanlæg man bare kan bruge. Det er rigtig fedt
 - Svar til ovenstående: Er der allerede i byen. På rådhuset er der hold på parkeringspladsen. Hvis man kan skabe rum der kan understøtte, så er det der måske allerede i kanterne?
- Herning bibliotek er topfedt (gammel COOP-bygning). Har vi nogle rum, der står tomme, der kan bookes til noget andet? Måske skal vi have noget foreningsliv ind?

Christian G.: Trappetorvet og bypark. Lad os få det grønt igen. Fyld det op.

Øvrig feedback:

- Man kan undersøge hvad de brede veje omkring kan
- Kan scenen ikke være midlertidigt på Trappetorvet? Her vil en bagside ikke genere
 - Svar til ovenstående: Vi skal måske ikke bringe et tredje byrum ind
- Pas på, at man ikke lokker de forkerte til

Indsats 21: Muligheder ved 'psykiatrien'...

Lasse Lauritsen: Koble sø, Domkirke kvarteret og midtbyen sammen. En konkurrence om kobling fra søen til byen (psykiatri er mindre vigtig).

Lars Hamann: Mange viborgensere bruger søerne. Kig i større sammenhæng og stiforbindelser.

Karl Johan Hasselbalch: Vand drager. Det er vigtig med et bredt vue ned mod – at trække blikket med ned.

Øvrig feedback:

- Vi har et område vi arbejder med, der handler om både søen og kobling til byen. Fra Viborg hallen er potentiale for kobling. Det kommer ind i planen, som en handling. At lave en strukturplan for området.
- Viborg innovationsfond skriver på sammen med Viborg Kommune
- Psykiatri – fugle på taget. Det er med til at gøre det ufokuseret
- Vi ved, at vi skal lave en samlet plan, så det er også vigtigt at det kobles godt op på byens forbindelser
- Vis det også på kort
- God ide at arbejde med nu, så vi kommer på forkant
- Italesætte potentialet i det langsigtede

Indsats 23: Gravene Nord, Hacks Have og Vægterparken

Anders Varming: Forbindelsen over Hacks have. Måske skal vi allerede nu snakke drift og finde dem der vil aktivere og drifte. Hvordan kan vi konkretisere?

Øvrig feedback:

- Der er også potentialer på Borgvold. Superlækker bypark. Og hvordan trækker vi dem op derfra?
- Bypedeller i landsbyerne. Der kommer mange seniorer, der gerne vil have fællesskaber. Fx Ellebakken. Der er også nogle, der har meldt sig til at passe på. Tror der er potentiale i Bypedeller. Det skal være overskueligt. Det kan være Vægtortovets venner?
- Kan kommunen være facilitator?
- I har sagt, at vi ikke har programmeret torve og pladser
 - Svar på ovenstående: Vi håber at lave et dobbelttopslag omkring hvad byrum skal kunne ift. hinanden

Øvrige drøftede forhold i forhold til handlingskatalog:

- Skriv Unesco ind. Vi skal forholde os til, hvordan vi får det ud i byrum
- Vores baggård – den bykvalitet den har. Hvis man kan åbne og formidle den? Der har været tanker om før
 - Svar til ovenstående: Skal det være en handling i sig selv at se på de små passager og forbindelser? Åbne op.
- Historien ja – værn om den, men lad os læne os op ad den tid vi befinder os i i dag.
- Moderniser i forhold til, hvordan vi finder rundt og navngiver veje og torve
- Det nye må gerne have islæt af i dag
- Perspektiv på, om det midlertidige bliver dyrere end det permanente
- OBS på Sct. Mathias Port. Glem den ikke.
- Ingen lys på Jernbanegade. Kan være utrygt. Meget ballade ved rutebilstationen.
- Lav investering i byrummene fx med belysningen. Der sker noget nu i Jernbanegade med få greb.

Afslutningsvist informeres om den videre tidsplan.

- Der er tilslutning til, at der afholdes et nyt møde i midtbyrådet efter høring af forslag til strategisk udviklingsplan for Viborg Midtby. Viborg Kommune indkalder.

Der drøftes en ny organisering af midtbyråd i forbindelse med Realdania-projektet. Her vil der være tale om en permanent midtbyorganisering, som tager afsæt i realisering af planens indsatser.